

سرویس سیاسی ـ سخن گفتگو با محمدجواد

ظریف در زیر می آید:

جناب آقای دکتر ظریف! به‌منظر می‌رسد برجام در یک بن‌بست قرار گرفته که چه‌کسی اول تعهداتش را انجم‌ا دهد. آیا برای خروج

برجام از بن‌بست راهکاری دارید؟

تحلیل من این است که دولت آقای بایدن هنوز سیاست دقیق خود را در مورد نحوه بازگشت به برجام مشخص نکرده است و فعلا حرف‌های کلی توسط مقامات آمریکایی زده می‌شود. طبیعتا مذاکره‌ای نه بین ما و آمریکا صورت گرفته و نه حتی تا جایی که من اطلاع دارم بین آمریکا و اعضای دیگر برجام مذاکره‌ای صورت گرفته است. ممکن است گفت‌وگوی تلفنی به‌صورت ابتدایی شده باشد، اما این‌ها بسیار دقیقی است و آمریکایی‌ها کاملاً این را می‌دانند یا توجه‌بسه اینکه آنها بودند که از برجام خارج شدند و آنها بودند که خواستند ضربه اقتصادی به ایران بزنند. توجه داردید در آمریکا انقلاب نشده، دولت آقای ترامپ، دولت ایالات‌متحده آمریکا بوده و دولت آقای بایدن هم جانشین آن دولت شده است. مسئولیت‌های دولت آمریکا را کمکان بر عهده دارند. منطقی همین را می‌گویند: ایران کشوری است که یک سال بعد از خروج آمریکا از برجام تمام تعهدات خود را انجام داده و شاید ۵ گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمسی تأیید کرده که ایران همه تعهدات خود را انجام داده است و بعد از ۲ دور طی مراحل پیش‌بینی شده در ماده ۳۶ برجام اقدام به کاهش تعهدات داشته‌ایم؛ یعنی از اردیبهشت ۹۷ که ترامپ از برجام خارج شد تا اردیبهشت ۹۸ که ما اقدام کردیم، ۲ دور مسیر حل اختلاف در برجام طی کردیم؛ یعنی اینکه یک فصل هفتمی علیه ایران تصویب می‌شد، اما در چندماه گذشته آمریکا هر زمان اراده می‌کرد، قطعنامه را در برابر ۱۰ رأی مثبت شکست خورده است. این یک فاجعه حقوق ایران شناسایی شده؛ الان چیزی که مانده و در دوران ترامپ به هم خورد، بحث معیشت مردم است و الان این است که باید حل و جنگ اقتصادی باشد و متوقف شود و این موضوع دعسوی داخلی نیست. دستاوردهای ما برای شناسایی حقوق ملت خیلی از تباطی با دولت‌ها ندارد و این سیاسیستی است که در سطح نظام اتخاذ شده است و من تقاضیم از همه دوستان هر دو جناح این است که موضوع برجام را موضوع انتخابی نکنند. موضوع برجام موضوع معیشت مردم و شناسایی حقوق ایران است. البته حقوق ایران شناسایی شده؛ الان چیزی که مانده و در دوران ترامپ به هم خورد، بحث معیشت مردم است و الان این است که باید حل و جنگ اقتصادی باشد و متوقف شود و این موضوع دعسوی داخلی نیست. دستاوردهای ما برای شناسایی حقوق ملت خیلی از تباطی با دولت‌ها ندارد و این سیاسیستی است که در سطح نظام اتخاذ شده است و من تقاضیم از همه دوستان هر دو جناح این است که موضوع برجام موضوع معیشت مردم و شناسایی حقوق ایران است. البته حقوق ایران شناسایی شده؛ الان چیزی که مانده و در دوران ترامپ به هم خورد، بحث معیشت مردم است و الان این است که باید حل و جنگ اقتصادی باشد و متوقف شود و این موضوع دعسوی داخلی نیست. دستاوردهای ما برای شناسایی حقوق ملت خیلی از تباطی با دولت‌ها ندارد و این سیاسیستی است که در سطح نظام اتخاذ شده است و من تقاضیم از همه دوستان هر دو جناح این است که موضوع برجام موضوع معیشت مردم و شناسایی حقوق ایران است.

اجلاس وزرا تشکیل شد و در این اجلاس بقیه اعضا قبول کردند که یک اختلافی درباره برجام وجود دارد و این اختلاف را خواستند از طریق ۱۱ دوايه حل و فصل کنند که آن ۱۱ اقدام انجام نشد. ما دوباره درخواست کردیم و یک اجلاس کارشناسی و یک اجلاس دوم وزیران فراگرد شد و دوباره ۱۱ اقدام را مورد تأکید قرار دادند. برخی می‌گویند چسر دولت صبر کرد برسر اقداماتش. برای اینکه ما می‌خواستیم تمام مراحل برجام را دنبال کنیم، نه اینکه مثل آقای‌قانون شکنی کنیم. البته یک اقدام دیگر هم می‌شد صورت بگیرد و آن مراجعه به گروه می‌طرف بود. البته اجباری نیست و طرف مقابل می‌توانست این درخواست را بدهد، ولی این کار را نکرد. حتماً اگر آنها بر اساس ماده ۳۶ علیه ما اقدام می‌کردند، ما به گروه می‌طرف می‌رفتیم. اما برای آنها مثل روز روشن بود که آمریکا خارج شده و نقض عهد کرده و تعهدات خود را اجرا نکرده‌است.

ما به دنبال اجرای برجام هستیم

در آذر ۹۷ نامه‌ای به خانم مری گرتینی نوشته و در این نامه مردم طی سئشه را اعلام کردیم و گفتیم اگر شما فوراً اقدام نکنید، ما اقدامات جبرانی را شروع می‌کنیم و باز عهده دیگر بعد از آن وقت دادیم. آنها فقط دردادند تا اینکه سکتس را ارائه‌دادی کنند که نکردند؛ در حالی که اینستکس فقط یک مرحله مصلحتی است. ما یک سال بعد از خروج آمریکا از برجام اقدامات خود را شروع کردیم. آمریکا حالا می‌خواهد برگردد و اروپایی‌ها می‌خواهند تعهداتشان را انجام دهند؛ یعنی شرایط اقتصادی را به حالت عادی برگردانند. خود این ما نبودیم که نقض کردیم؛ آنها نقض کردند و خود نقض را رفع کنند. هر عقل سلیم و منطقی همین را می‌گوید. اگر آمریکایی‌ها شروع کنند به بررسی جدی و گفت‌وگو با سایر اعضای برجام نه این حرف‌های مطبوعاتی که مبرخ‌ها برای فروش سلاح می‌زنند، بلکه حرف‌های واقعی مبتنی بر برجام آن وقت خواهند دید که چاره‌ای نیست جز اینکه اقداماتشان را شروع کنند.

ما به دنبال اجرای برجام هستیم. مقام معظم رهبری در سخنرانی ۱۹ فروردندگ آمریکا تعهدات خود را اجرا نکند و تحریم‌ها را برود، ما به تعهدات خود برمی‌گردیم و این در بالاترین سطح اعلام شد. راهکار دشوار نیست. آنها می‌توانند همین امروز و فاصله نگیرد است و این برای آمریکا خطرناک است و به همین دلیل دولت آقای بایدن باید دنبال یک فرصت سریع تر بگردد که خود را از این بحران بین‌المللی نجات دهد. آقای ترامپ میراث خوبی برای آقای بایدن گذاشته است و آقای بایدن سعی کند این میراث را بیشتر نگه دارد. او باید هر چه سریع‌تر خرابیه روابط خارجی که ترامپ به او تحویل داده را اصلاح کند.

این حق مردم است که در مورد دولت آینده تصمیم بگیرند
سؤالی که ممکن است برای برخی مطرح باشد این است که آیا تجربه برجام تجزیه پایداری در سیاست خارجی ایران است یا ممکن است بازگشت به عقب داشته باشیم؟
دولت‌ها تأثیر گذار هستند و مردم هم انتخاب می‌کنند. دولت آینده ممکن است بر اثر انتخاب مردم دولتی باشد که نسبت به سیاست خارجی نحوه دیگری عمل کند و راهکار دیگری را برگزیند. این حق مردم است که در مورد دولت آینده تصمیم بگیرند، اما من احساس می‌کنم که برجام تصمیم کل نظام بوده و تصمیم یک دولت نبوده که دولت بعدی بخواهد یا مخالفت کند؛ تصمیمی بوده که نظر کل گرفته است. گروهی از دوستان گفتند برجام یک جسد متعفن است، اما دیدند که نظام چنین حرفی نمی‌زند. البته هیچ کس نسبت به روش غرب خوشبین نبوده و چنین خیالی نداشته و کسانی که مذاکره کردند شاید بیش از همه، با بی‌اعتمادی مذاکره کردند. یک واژه را قرض بگیرم؛ با دلواپسی مذاکره کردند، ولی دلواپسی باید از طرف مقابل باشد نه از طرف خودی. ما در مقابل دیگران دلواپس منافع ملی هستیم نه از باب ذات اینکه خودی‌ها درباره منافع ملی کوتاهی کنند.

برجام نتیجه توافق ایران و آمریکا بود. درست

برجام موضوع معیشت مردم و

می‌خواهید در دولت بعد مذاکره کنید، نوش جانتان!

▪ وزیر خارجه اظهار داشت: برخی دوستان از الان شروع کرده‌اند و دوست دارند دور بعد دولت در اختیارشان باشد و مذاکره کننده باشند. همه بدانند برجام موضوعی است که در سطح رهبری پیگیری می‌شود

شناسایی حقوق ایران است تیم سیاست خارجی بایدن بیگانه با برجام نیستند دست اندر کار برجام بودند. علت این دست کردن آنها چیست؟ چون زمان در حال سپری شدن است و شاید با روی کار آمدن دولت جدید در ایران، مسیر برجام بسته شود.

سیاست جمهوری اسلامی در رابطه با برجام خیلی از تباطی با دولت‌ها ندارد و این سیاسیستی است که در سطح نظام اتخاذ شده است و من تقاضیم از همه دوستان هر دو جناح این است که موضوع برجام را موضوع انتخابی نکنند. موضوع برجام موضوع معیشت مردم و شناسایی حقوق ایران است. البته حقوق ایران شناسایی شده؛ الان چیزی که مانده و در دوران ترامپ به هم خورد، بحث معیشت مردم است و الان این است که باید حل و جنگ اقتصادی باشد و متوقف شود و این موضوع دعسوی داخلی نیست. دستاوردهای ما برای شناسایی حقوق ملت خیلی از تباطی با دولت‌ها ندارد و این سیاسیستی است که در سطح نظام اتخاذ شده است و من تقاضیم از همه دوستان هر دو جناح این است که موضوع برجام موضوع معیشت مردم و شناسایی حقوق ایران است.

همه بدانند برجام موضوعی است که در سطح رهبری پیگیری می‌شود
برای معیشت مردم و پایان جنگ اقتصادی ما دعسوی جناحی و انتخابی نداریم و باید همه بدانند برجام موضوعی است که در سطح رهبری پیگیری می‌شود و سیاست‌های ما در این زمینه در هر دولتی که باشد، تغییر نخواهد کرد. اما اینکه چرا آمریکا تعلل می‌کند، به‌دلیل شرایط ویژه داخلی آمریکا است، نباید دست‌کم بگیریم که آمریکایی‌ها با یک بحران ملروعبت مواجه شده‌اند و با یک بحران همبستگی می‌مواجهند. رئیس‌جمهور سابق آمریکا رهبر یک شورش علیه نژاد آمریکا شدند. اگر شما دنبال نژاد آمریکاشاید کاخ سفید را به‌شما نشان نمی‌دهند، ننگره آمریکا را نشان می‌دهند. این اتفاق کمی نبود؛ لذا سردرگمی در آمریکا بود و اقیعت است؛ اینکه چرا تعلل می‌کنند را باید از آمریکایی‌ها پرسید. اما هر چه بیشتر تعلل کنند، آمریکا ضرر می‌کند و وجهه سیاست خارجی آمریکا ضربه می‌خورد و نشان‌دهنده این خواهد بود که دولت آقای بایدن نمی‌خواهد خود را از میراث شکست‌خورده ترامپ نجات دهد و من فکر نمی‌کنم این تصویری باشد که آقای بایدن بخواهد از خودش نشان بدهد.

ترامپ میراث خوبی برسرای آقای بایدن گذاشته است

این موضوع که اشاره کردید معیشت مردم است. هر یک ساعت و یک روز که عقب بیفتد به ضرر معیشت مردم است.
بله، البته ما در معیشت مردم باید نگاهمان به داخل باشد، اما حتما می‌خواهیم این جنگ اقتصادی که علیه مردم است، زودتر خاتمه یابد. اما در کنار اینکه این جنگ اقتصادی به مردم ما ضرر می‌زند، نامه این روند و وجهه دولت آمریکا را در دنیا تخریب می‌کند؛ یعنی نشان می‌دهد دولت جدید آمریکا از سیاست دولت قدیمی فاصله نگرفته است و این برای آمریکا خطرناک است و به همین دلیل دولت آقای بایدن باید دنبال یک فرصت سریع تر بگردد که خود را از این بحران بین‌المللی نجات دهد. آقای ترامپ میراث خوبی برای آقای بایدن گذاشته است و آقای بایدن سعی کند این میراث را بیشتر نگه دارد. او باید هر چه سریع‌تر خرابیه روابط خارجی که ترامپ به او تحویل داده را اصلاح کند.

این حق مردم است که در مورد دولت آینده تصمیم بگیرند

سؤالی که ممکن است برای برخی مطرح باشد این است که آیا تجربه برجام تجزیه پایداری در سیاست خارجی ایران است یا ممکن است بازگشت به عقب داشته باشیم؟

دولت‌ها تأثیر گذار هستند و مردم هم انتخاب می‌کنند. دولت آینده ممکن است بر اثر انتخاب مردم دولتی باشد که نسبت به سیاست خارجی نحوه دیگری عمل کند و راهکار دیگری را برگزیند. این حق مردم است که در مورد دولت آینده تصمیم بگیرند، اما من احساس می‌کنم که برجام تصمیم کل نظام بوده و تصمیم یک دولت نبوده که دولت بعدی بخواهد یا مخالفت کند؛ تصمیمی بوده که نظر کل گرفته است. گروهی از دوستان گفتند برجام یک جسد متعفن است، اما دیدند که نظام چنین حرفی نمی‌زند. البته هیچ کس نسبت به روش غرب خوشبین نبوده و چنین خیالی نداشته و کسانی که مذاکره کردند شاید بیش از همه، با بی‌اعتمادی مذاکره کردند. یک واژه را قرض بگیرم؛ با دلواپسی مذاکره کردند، ولی دلواپسی باید از طرف مقابل باشد نه از طرف خودی. ما در مقابل دیگران دلواپس منافع ملی هستیم نه از باب ذات اینکه خودی‌ها درباره منافع ملی کوتاهی کنند.

برجام نتیجه توافق ایران و آمریکا بود. درست
دولتی باشد که نسبت به سیاست خارجی نحوه دیگری عمل کند و راهکار دیگری را برگزیند. این حق مردم است که در مورد دولت آینده تصمیم بگیرند، اما من احساس می‌کنم که برجام تصمیم کل نظام بوده و تصمیم یک دولت نبوده که دولت بعدی بخواهد یا مخالفت کند؛ تصمیمی بوده که نظر کل گرفته است. گروهی از دوستان گفتند برجام یک جسد متعفن است، اما دیدند که نظام چنین حرفی نمی‌زند. البته هیچ کس نسبت به روش غرب خوشبین نبوده و چنین خیالی نداشته و کسانی که مذاکره کردند شاید بیش از همه، با بی‌اعتمادی مذاکره کردند. یک واژه را قرض بگیرم؛ با دلواپسی مذاکره کردند، ولی دلواپسی باید از طرف مقابل باشد نه از طرف خودی. ما در مقابل دیگران دلواپس منافع ملی هستیم نه از باب ذات اینکه خودی‌ها درباره منافع ملی کوتاهی کنند.

برجام نتیجه توافق ایران و آمریکا بود. درست

برجام موضوع معیشت مردم و

سیاسی

محمد جواد ظریف خطاب به مخالفان برجام:

می‌خواهید در دولت بعد مذاکره کنید، نوش جانتان!

▪ وزیر خارجه اظهار داشت: برخی دوستان از الان شروع کرده‌اند و دوست دارند دور بعد دولت در اختیارشان باشد و مذاکره کننده باشند. همه بدانند برجام موضوعی است که در سطح رهبری پیگیری می‌شود

است ما در قالب ۵+۱مذاکره کردیم، اما خروج آمریکا از برجام نشان داد که برجام بدون آمریکا بی‌خاصیت است و کسی به آن پایبند نیست. الان شاهدهیم اروپایی‌ها به‌خصوص فرانسه که در همان برجام عامل مخرب بود. فعال شده است.

ببینید شما به برجام فقط از بعد معیشتی نگاه کردید و اقتصادی. برجام خاصیت‌های زیادی داشت. در واقع آنچه رژیم صهیونیستی را از برجام هراسان کرد، پایان دادن به اجماع امنیتی علیه ایران بود. آمریکایی که درگاه اراده می‌کرد ثروأتی مثبت اعضای دائم شش‌جانبه امنیت را داشت، این بار نتوانست جز رأی خودش و یک کشور دیگر هیچ رأی دیگری داشته باشد و آرای منفی هم از اعضای دائم گرفت؛ در حالی که نیاز نبود رأی منفی بدهند. لذا نفرمایید برجام بی‌خاصیت شد. برجام در اهداف عمده یعنی پایان دادن به اجماع امنیتی علیه اِسران از طریق پایان دادن به تحریم‌های شورای امنیت علیه ایران و شناسایی حقوق هسته‌ای ایران موفق بود.

الان هیچ کس به ایران نمی‌گوید نمی‌توانی غنی‌سازی داشته باشی
الان هیچ کس به ایران نمی‌گوید نمی‌توانی غنی‌سازی داشته باشی. آن وقت نه فقط آدم‌های افراطی مثل بولتون می‌گفتند، بلکه شورش امنیت سازمان ملل متحد و شورای حکام می‌گفتند. امروز نمی‌توانند این حرف را بزنند. وقتی هم آمریکا این حرف را از برجام استناده می‌ماند و این دستاوردهای ملت ایران از برجام است. اتفاقاً برای آمریکا با اینار نیاز داشتیم؛ چون اگر آمریکا همراه نمی‌شد، می‌توانست قطعنامه پایان قطعنامه‌ها یعنی ۲۲۳۱ را وتو کند. اینکه چرا ضرورت داشت با آمریکا مذاکره شود، این بود که وتو نکند و حالا آن قطعنامه‌ها پایان یافته‌است. الان آمریکا هیچ‌کار کرده؟ از قدرتی خود استفاده کرده و برخی کشورهای دیگر هم نشان دادند استقلال اقتصادی ندارند و شرکت‌هایشان قبل از اینکه به پایتخت‌های خود پاسخ بدهند به واشنگتن نگاه می‌کنند و این یک بیداری‌اش جدی برای نظام اقتصادی جهانی بود. یک آدم‌سی که در ۲هفته آخر ریاست‌جمهوری‌اش می‌گفتند برکنارش کنید. چون تعادل ندارد، چنین تأثیری بر اقتصاد کشورها گذاشت. شما خاطر‌تان از چند هفته آخر می‌گفتند از ننگره‌ها برتش آمریکا صحبت کردند نکند آقای ترامپ حقوق هسته‌ای و هم پایان دادن به امنیتی‌سازی ایران. اسما در حوزه اقتصادی آمریکا قدرتی کرد. آن زمان آمریکا برای آن ۲ هدف نیاز داشتیم، ولی امروز هم آمریکا برای آن ۱ هدف نیاز نداریم. اروپا به آمریکا نیاز دارد برای اینکه بتواند رفتار قانع‌نمند داشته باشد. الان وقتش است که آمریکا بتواند خود را به اجماع برگرداند. آمریکا اهرم اساسی خود را علیه ایران از دست داده؛ یعنی قطعنامه‌های فصل هفتمی. امروز شرایط به گونه‌ای شده که آمریکا یک سال کار می‌کند و یک پیشنویس قطعنامه می‌دهد. بعد قطعنامه ۵+۱ پندبی را تبدیل به ۳+۱ می‌کند. باز فقط آرای مثبت می‌آورد و ۱۱ رأی متعن و آرای منفی. شرایط قبل از برجام برای آمریکا قابل بازگشت نیست.

برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است

از استدلالت تیم مذاکره کننده در رابطه با مکانیسم ماشه مطلعیم، اما الان به‌عنوان یک ممب ساعتی به این مکانیسم نگریسته می‌شود که درست است ترامپ نتوانست از آن استفاده کند، اما بایدن با احمای روابط با اروپا شاید بتواند. برای اختلی کردن مکانیسم ماشه راهکاری دارید؟

حتما باید از سوءاستفاده از مکانیسم ماشه جلوگیری شود، اما چرا نتوانست این کار را بکند؟ چون برجام اقتدر محکم نوشته شده که امکان سوءاستفاده از آن بسیار کم است. آمریکا چه‌کار توانست بکند؟ اگر برجام ایرادی داشت آمریکا از برجام استفاده می‌کرد. چرا نتوانست استفاده کند؟ لائق کسانی که بلد بودند یعنی آقای بولتون که حداقل برجام را خوانده بود، می‌دانست برجام چیست؛ چون بعید می‌دانم بقیه برجام را خوانده باشند. آقای بولتون بارها گفته ما نمی‌توانیم از این مکانیسم استفاده کنیم. بعدا هم گفت: لذا برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است. آمریکا هم سوءاستفاده‌ای که کرده، سوءاستفاده از برجام نبوده، بلکه سوءاستفاده‌اش از توان مالی‌اش در دنیا بوده که اتفاقاً یک زنگ خطر برای همه دنیا بود؛ به همین دلیل خیلی از کشورهای دارند سعی می‌کنند خودشان را از حاکمیت دلار در روابط خارجی‌شان جدا کنند. بر اساس گزارش بلومبرگ در اکتبر و نوامبر ۲۰۲۰ برای نخستین بار استفاده از یورو نسبت به دلار در تجارت جهانی پیشی گرفت.

همه به این باور رسیده‌اند که این سوءاستفاده از امکانات نظام پولی و مالی جهان بوده است. دوستان داخلی ما بیشتر معتمدند که برجام به آمریکا امکان سوءاستفاده بوده است؛ درحالی‌که اگر اینگوته بود از برجام استفاده می‌کرد، چرا نکرد؟ چون ما اقتدر سازوکارهای متفاوتی را در داخل برجام گذاشتیم که امکان سوءاستفاده از آن را به حداقل رساندیم. ضمنا نتیجه سوءاستفاده هم مشخص است. ما صریحا گفته‌ایم اگر طرف مقابل بخواهد از مکانیسم حل و فصل اختلافات سوءاستفاده کند، چون مکانیسم ماشه یا استپ‌بک غلط است اصلا چنین عبارتی در برجام وجود ندارد و موضوع بازگرداندن قطعنامه‌های شورای امنیت است و این یک راه دو طرفه است؛ یعنی ایران می‌تواند در برابر تخلف طرف مقابل برنامه خود را احیا کند که کرد. طرف مقابل هم می‌تواند در صورت تخلف ایران _ و نه در برابر اقدامات جبرانی ایران _ ما را به ششورایی امنیت ببرد. ما الان در حال اقدامات

دوشنبه ۲۰ بهمن ۱۳۹۹، ۲۵ جمادی الثانی ۱۴۴۲، ۸۰ فوریه ۲۰۲۱، شماره ۳۶۷۴، صفحه ۳

باشد که او پیشنهاد کرده و این واضح است. وزارت امور خارجه نماینده سیاست‌های کل کشور است. وزیر امور خارجه در شکل‌گیری سیاست نقش دارد؛ در برخی نقشش کمتر است و در برخی نقش ندارد. در امور داخلی واضح است وزیر خارجه نقش ندارد. در کشورهای دیگر هم همینطور است. کشورهای دیگر هم دستگاه نظامی و اطلاعاتی دارند. اختلافات دستگاه‌های اطلاعاتی و نظامی آمریکا با وزارت خارجه معروف است. آنچه در‌ساره ایران بحث می‌شود، به قول کف خیابان نوربش نیست؛ همه‌جا همینطور است و به هرحا که بروی آسمان همین رنگ است. مهم این است که وزیر خارجه بتواند با صداقت از سیاست‌ها دفاع کند. الزامی ندارد من معتقد باشم همه جانظرم من درست است. بله من نظری دارم. روی آن استدلال و اصرار می‌کنم، اما ممکن است نظر من مقبول واقع نشود. اینکه احساس کنم عالم مطلق منم و همه‌چیز را بهتر از بقیه می‌دانم یا تجربه مردم سالاری سواز گاری ندارد. باید تسلیم خرد جمعی باشیم. من هم به‌عنوان یک کنشگر در عرصه خدمتگزاری، تسلیم خرد جمعی‌ام و باید از این تصمیم خرد جمعی دفاع کنم. مثل یک وکیل که ۲۰نقش دارد؛ یکی مشورت دادن بسه موکل و نقش دیگر دفاع از موکل که این دو تضادی با هم ندارند. باید هر دو کار را انجام دهد. هر کتاب حقوق بین‌المللی که بخوانید به‌جا کارد این دو نقش می‌پردازند. نخستین کلاس حقوق بین‌المللی که رفتم، استاد به تفکیک این دو نقش اشاره کرد و همیشه این در ذهن من هست. برای دانشجویان خودم هم می‌گویم، ما در تحلیل مجتهدیم در اجرا مقلد. اگر در اجرا هرکس بخوهد مجتهد باشد، سنگ روی سنگ بند نمی‌شود.

جبرانی هستیم، ما برجام را امضا نکردیم که آن را بشکنیم. به محض اینکه آنها به برجام برگردند، ما هم اقدامات جبرانی را متوقف می‌کنیم؛ بنابراین هنوز از برجام سوءاستفاده نشده است. ما باید جلوی هرگونه سوءاستفاده را بگیریم و خواهیم گرفت؛ البته با چشم باز. ولی اول باید یک اجماعی در کشور وجود داشته باشد؛ مخصوصا کسانی که می‌خواهند دولت را در اختیار داشته باشند که مرتب نگویند برجام راه سوءاستفاده و برای آمریکا باز گذاشته است.

برخی دوستان از الان شروع کرده‌اند و دوست دارند دور بعد دولت در اختیارشان باشد و مذاکره کننده باشند

شنیده‌ایم شما مدافع ایده خروج از ان‌پی‌تی هستید
اگر طرف مقابل از سازوکار حل و فصل اختلافات سوءاستفاده کند و این سازوکار را به شورای امنیت برساند، ایران هم امکان بهره‌برداری از مفاسد ان‌پی‌تی برای خروج از آن را دارد؛ این را هم در مذاکرات تصریح کرده‌ایم و هم در توافق اشاره شده که ایران تعهداتش را کنار می‌گذارد. این نخستین بار است که در یک قطعنامه شورای امنیت حرف کشور هدف سوءاستفاده و برای آمریکا باز گذاشته است.

برخی دوستان از الان شروع کرده‌اند و دوست دارند دور بعد دولت در اختیارشان باشد و مذاکره کننده باشند
در آن زمان مقام معظم رهبری فرمودند به آمریکا اعتماد نداریم، اما آمریکایی‌ها در برابر یک امتحان هستند. نتیجه امتحان برجام رفتار ما در آینده را تعیین خواهد کرد. خب، آن امتحان را آمریکا مردود شد. ما که باید تائب می‌شویم. اما با وزیر خارجه آمریکا مذاکره کردیم. بعد این توافق به یک قطعنامه شورای امنیت تبدیل شد. آمریکا در این امتحان مردود نشد. اول باید این امتحان خود را بدهد. برجام ناپدید نمی‌شود، اما اقدامات آمریکا در برجام را با اجرتی الان می‌می‌تواند بلیت بازگشت به برجام را با دست، تعهداتش بگیرد و به‌سر می‌زند برجام باید و رفتار درست نشان بدهد که آمریکا طرف قابل‌قبولی برای یک گفت‌وگوست. آن وقت کشور می‌تواند دوباره این موضوع را بررسی کند، اما امروز آمریکایی‌ها در امتحان خود رفروزه شده‌اند، تجدید هم نیاورده‌اند، بلکه رفروزه شده‌اند. مشخص است که باید این کلاس را دوباره بردارند؛ یعنی بیابند سرس میز برجام بنشینند. یک نفر که در بیست و نهم روز می‌شود کلاس را دوباره برمی‌دارد و پرسشی قبول می‌شود یا نه.

برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است
از استدلالت تیم مذاکره کننده در رابطه با مکانیسم ماشه مطلعیم، اما الان به‌عنوان یک ممب ساعتی به این مکانیسم نگریسته می‌شود که درست است ترامپ نتوانست از آن استفاده کند، اما بایدن با احمای روابط با اروپا شاید بتواند. برای اختلی کردن مکانیسم ماشه راهکاری دارید؟

حتما باید از سوءاستفاده از مکانیسم ماشه جلوگیری شود، اما چرا نتوانست این کار را بکند؟ چون برجام اقتدر محکم نوشته شده که امکان سوءاستفاده از آن بسیار کم است. آمریکا چه‌کار توانست بکند؟ اگر برجام ایرادی داشت آمریکا از برجام استفاده می‌کرد. چرا نتوانست استفاده کند؟ لائق کسانی که بلد بودند یعنی آقای بولتون که حداقل برجام را خوانده بود، می‌دانست برجام چیست؛ چون بعید می‌دانم بقیه برجام را خوانده باشند. آقای بولتون بارها گفته ما نمی‌توانیم از این مکانیسم استفاده کنیم. بعدا هم گفت: لذا برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است. آمریکا هم سوءاستفاده‌ای که کرده، سوءاستفاده از برجام نبوده، بلکه سوءاستفاده‌اش از توان مالی‌اش در دنیا بوده که اتفاقاً یک زنگ خطر برای همه دنیا بود؛ به همین دلیل خیلی از کشورهای دارند سعی می‌کنند خودشان را از حاکمیت دلار در روابط خارجی‌شان جدا کنند. بر اساس گزارش بلومبرگ در اکتبر و نوامبر ۲۰۲۰ برای نخستین بار استفاده از یورو نسبت به دلار در تجارت جهانی پیشی گرفت.

برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است
از استدلالت تیم مذاکره کننده در رابطه با مکانیسم ماشه مطلعیم، اما الان به‌عنوان یک ممب ساعتی به این مکانیسم نگریسته می‌شود که درست است ترامپ نتوانست از آن استفاده کند، اما بایدن با احمای روابط با اروپا شاید بتواند. برای اختلی کردن مکانیسم ماشه راهکاری دارید؟

حتما باید از سوءاستفاده از مکانیسم ماشه جلوگیری شود، اما چرا نتوانست این کار را بکند؟ چون برجام اقتدر محکم نوشته شده که امکان سوءاستفاده از آن بسیار کم است. آمریکا چه‌کار توانست بکند؟ اگر برجام ایرادی داشت آمریکا از برجام استفاده می‌کرد. چرا نتوانست استفاده کند؟ لائق کسانی که بلد بودند یعنی آقای بولتون که حداقل برجام را خوانده بود، می‌دانست برجام چیست؛ چون بعید می‌دانم بقیه برجام را خوانده باشند. آقای بولتون بارها گفته ما نمی‌توانیم از این مکانیسم استفاده کنیم. بعدا هم گفت: لذا برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است. آمریکا هم سوءاستفاده‌ای که کرده، سوءاستفاده از برجام نبوده، بلکه سوءاستفاده‌اش از توان مالی‌اش در دنیا بوده که اتفاقاً یک زنگ خطر برای همه دنیا بود؛ به همین دلیل خیلی از کشورهای دارند سعی می‌کنند خودشان را از حاکمیت دلار در روابط خارجی‌شان جدا کنند. بر اساس گزارش بلومبرگ در اکتبر و نوامبر ۲۰۲۰ برای نخستین بار استفاده از یورو نسبت به دلار در تجارت جهانی پیشی گرفت.

برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است

حتما باید از سوءاستفاده از مکانیسم ماشه جلوگیری شود، اما چرا نتوانست این کار را بکند؟ چون برجام اقتدر محکم نوشته شده که امکان سوءاستفاده از آن بسیار کم است. آمریکا چه‌کار توانست بکند؟ اگر برجام ایرادی داشت آمریکا از برجام استفاده می‌کرد. چرا نتوانست استفاده کند؟ لائق کسانی که بلد بودند یعنی آقای بولتون که حداقل برجام را خوانده بود، می‌دانست برجام چیست؛ چون بعید می‌دانم بقیه برجام را خوانده باشند. آقای بولتون بارها گفته ما نمی‌توانیم از این مکانیسم استفاده کنیم. بعدا هم گفت: لذا برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است.

برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است
از استدلالت تیم مذاکره کننده در رابطه با مکانیسم ماشه مطلعیم، اما الان به‌عنوان یک ممب ساعتی به این مکانیسم نگریسته می‌شود که درست است ترامپ نتوانست از آن استفاده کند، اما بایدن با احمای روابط با اروپا شاید بتواند. برای اختلی کردن مکانیسم ماشه راهکاری دارید؟

حتما باید از سوءاستفاده از مکانیسم ماشه جلوگیری شود، اما چرا نتوانست این کار را بکند؟ چون برجام اقتدر محکم نوشته شده که امکان سوءاستفاده از آن بسیار کم است. آمریکا چه‌کار توانست بکند؟ اگر برجام ایرادی داشت آمریکا از برجام استفاده می‌کرد. چرا نتوانست استفاده کند؟ لائق کسانی که بلد بودند یعنی آقای بولتون که حداقل برجام را خوانده بود، می‌دانست برجام چیست؛ چون بعید می‌دانم بقیه برجام را خوانده باشند. آقای بولتون بارها گفته ما نمی‌توانیم از این مکانیسم استفاده کنیم. بعدا هم گفت: لذا برجام توافقی است که با دقت مذاکره شده است.

بیست و دومین سال انتشار اقتصادش